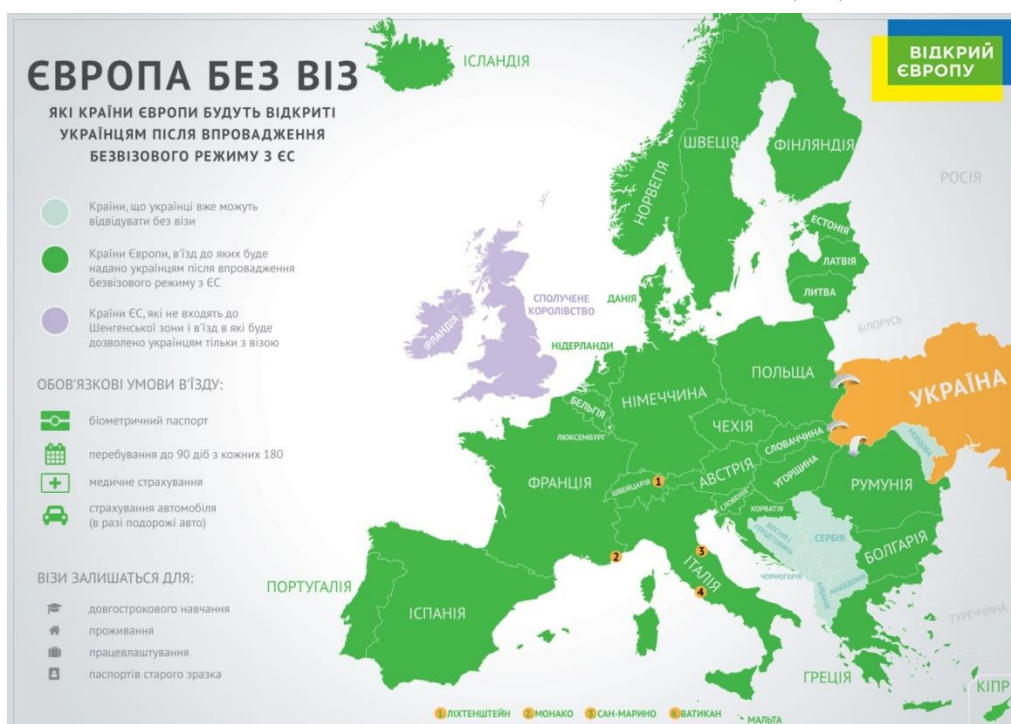

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра глобальної економіки

Н. М. Вдовенко, М. М. Павленко

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ:

Методичні вказівки до вивчення дисципліни

для студентів ОС «Магістр»
спеціальність «Економіка»
освітньо-професійної програми
«Прикладна економіка»

Київ – 2019

УДК 378:330(477+4)

*Рекомендовано науково-методичною радою економічного факультету
(протокол № 4 від 26 листопада 2018 р.)*

Рецензенти:

Дерій Ж. В., д.е.н, професор, Чернігівський національний технологічний університет;

Гераймович В. Л., к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Вдовенко Н. М., Павленко М. М. Європейські студії: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів ОС «Магістр» спеціальність «Економіка» освітньо-професійної програми «Прикладна економіка». К.: НУБіП України, 2019. 80 с.

У методичних вказівках до вивчення дисципліни, подано перелік основних теоретичних і практичних завдань для складання підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Європейські студії».

Методичні вказівки призначені для викладачів, які працюють із студентами ОС «Магістр» спеціальність 051 «Економіка» освітньо-професійна програма «Прикладна економіка».

Укладачі: ВДОВЕНКО Наталія Михайлівна

ПАВЛЕНКО Марина Миколаївна

ЗМІСТ

Вступ	5
РОЗДІЛ 1. УКРАЇНА ТА ЄС: ШЛЯХ ІНТЕГРАЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА	5
1.1. Україна на шляху європейської інтеграції	
1.2. Формування договірно-правових і політичних засад співробітництва України та ЄС	7
1.3. Розвиток торгівельних відносин та інвестиційної діяльності між Україною та ЄС	9
1.4. Перспективи співробітництва України та ЄС	12
РОЗДІЛ 2. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: СТРУКТУРА І ФУНКЦІЇ	13
2.1. Суть, форми і стадії міжнародної економічної інтеграції	14
2.2. Основні етапи створення і розвитку Європейського Союзу	15
2.3. Європейські інституції	20
2.4. Процес ухвалення рішень у Європейському Союзі	20
РОЗДІЛ 3. МАКРОЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ ЗА УМОВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	34
Практичне заняття № 1	43
Практичне заняття № 2	72
Практичне заняття № 3	74
ТЕСТ	77
Список використаної літератури	79

Вступ

Розвиток інтеграційних процесів в Європі є звичайним явищем, що визначає теперішній та майбутній її розвиток, місце в системі міжнародних економічних відносин. Що ж до інтеграційного руху України до Європейського Союзу, то тут, на жаль, ситуація не втішна. Головним здобутком України є лише визнання всіма учасниками та владними органами євроінтеграції як основного напрямку розвитку держави та тісне співробітництво з деякими країнами - учасницями Євросоюзу. Незважаючи на перешкоди, інтегративні процеси будуть відбуватися, бо не тільки Україна зацікавлена в ЄС, а і ЄС певною мірою зацікавлений в українському ринку, але при умові вирішення проблеми бідності, яка нині є дуже гострою.

Європейська інтеграція є найбільш визначальним фактором, як міжнародної діяльності України, так і її внутрішньої політики на тривалу перспективу, закріплює безпеку та позитивно впливає на відносини України з усіма країнами світу. Невідхильна реалізація курсу на інтеграцію у Європейський Союз забезпечить гарантії прав людини, розвиток в Україні громадянського суспільства, побудову соціально орієнтованої ринкової економіки та величезну матеріальну підтримку з боку ЄС.

Отже, для прискорення інтеграції України до ЄС слід здійснити такі першочергові заходи:

- 1) зупинення подальшого соціального розшарування;
- 2) забезпечення справжнього, а не декларованого розвитку підприємництва;
- 3) виведення економіки з тіні;
- 4) вільний доступ до кредитних, матеріальних та інформаційних ресурсів, ринків збуту продукції;
- 5) ефективне втілення законодавства з питань боротьби з шахрайством та корупцією;
- 6) посилення фінансового контролю за структурними фондами та фондами розвитку;
- 7) реформа судової системи, захист прав власності та прав людини;
- 8) розробка нової зовнішньоекономічної стратегії з урахуванням позитивних та негативних факторів від інтеграції України в Європу.

Україні час зробити ревізію своїх суперечливих досягнень останнього періоду і знайти кращий шлях підвищення власного конкурентного потенціалу і здатності бути повноцінним суб'єктом міжнародних відносин. Основою успішності євроінтеграційних зусиль може стати не квапливість, а виваженість, не прагнення до формального результату, а врахування всієї сукупності реальних обставин і тенденцій. Зрештою, саме така політика відповідає справжнім європейським традиціям.

РОЗДІЛ 1. УКРАЇНА ТА ЄС: ШЛЯХ ІНТЕГРАЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА

1.1. Україна на шляху європейської інтеграції

європейська інтеграція –

це шлях модернізації економіки, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, можливість виходу на єдиний внутрішній ринок ЄС

*** Політичний аспект європейська інтеграція**

(детермінує модернізацію правового поля української держави, демократизацію її політичної й інституціональної систем. Співробітництво з ЄС сприятиме наближенню соціальних умов України до високих європейських стандартів, підвищенню рівня життя й добробуту населення)

*** Культурно-цивілізаційний аспект євроінтеграції**

(це шлях до активізації взаємообміну між українською й західноєвропейською гуманістичною культурами, одночасне становлення України як інтегрованої частини глобального суспільства, так і національної держави, членство в ЄС гарантує зміцнення національної безпеки України, захист її від агресії і територіальних претензій)

Негативні фактори євроінтеграції:

- ✓ неспроможність нести фінансовий тягар внесків до ЄС;
- ✓ зростання конкуренції з боку фірм країн-членів ЄС у процесі лібералізації і збільшення відкритості національної економіки, що супроводжуватиметься ліквідацією неконкурентоспроможних підприємств із негативними соціальними наслідками.

Етапи інтеграції України до ЄС

❖ Початковий етап

- 14 червня 1994 р. в Люксембурзі підписана Угода про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС

❖ Другий етап

- *Спільна стратегія ЄС щодо України (10 грудня 1999 р.)*
- *набуття Україною членства у Раді Європи й ОБСЄ;*
- *членство в програмі «Партнерство заради миру»;*
- *підписання в Мадриді в липні 1997 р. Хартії про особливе партнерство України з НАТО;*
- *ратифікація Україною Європейської конвенції з прав людини;*
- *початок переговорів щодо вступу України у СОТ.*
- *5 вересня 1997 р. відбувся перший саміт Україна - ЄС, під час якого знову було підтверджено значення двосторонніх стосунків, а також відбувся обмін думками щодо існуючих проблем і шляхів співробітництва у майбутньому.*
- *24 лютого 1998 р. створено Українську частину Ради з питань співробітництва між Україною і ЄС.*

Етапи просування України до членства в ЄС:

- **Набуття членства в СОТ, що передбачає приведення українського законодавства у відповідність до стандартів країни з ринковою економікою.**
- **Входження України в ЄАВТ і ЄЕЗ. Реалізація УПС.**
- **Створення зони вільної торгівлі Україна - ЄС.**
- **Набуття статусу асоційованого члена ЄС (можлива модель Європейської партнерської угоди, яка відкриває перспективу майбутнього членства в ЄС, або модель відносин асоціації, які Співтовариство у 70-х роках установило з Туреччиною, країнами Близького Сходу).**

1.2. Формування договірно-правових і політичних засад співробітництва України та ЄС

*** Угода про партнерство і співробітництво**

З підписанням та ратифікацією у 2014 році Угоди про асоціацію між Україною та ЄС відносини сторін почали розбудовуватися у якісно новому форматі політичної асоціації та економічної інтеграції. Під час підписання Угоди про асоціацію 27 червня 2014 року Президентом України П.О. Порошенком та під час її ратифікації 16 вересня 2014 року Верховною Радою України було зроблено відповідні заяви, що Україна розглядає укладення Угоди про асоціацію як черговий крок на шляху до досягнення кінцевої мети європейської інтеграції – набуття повноправного членства України в Європейському Союзі.

*** РОЗДІЛ IV: Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею**

Глава 1
Національний режим та доступ товарів на ринки

Глава 2
Засоби захисту торгівлі

Глава 3
Технічні бар'єри у торгівлі

Глава 4
Санітарні та фітосанітарні заходи

Глава 5
Митні питання та сприяння торгівлі

Глава 6
Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля

Глава 7
Поточні платежі та рух капіталу

Глава 8
Державні закупівлі

Глава 9
Інтелектуальна власність

Глава 10
Конкуренція

Глава 11
Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями

Глава 12
Прозорість

Глава 13
Торгівля та сталий розвиток

Глава 14
Вирішення спорів

Глава 15
Механізм посередництва

Рада з питань співробітництва між Україною та ЄС

Раду з питань співробітництва між Україною та ЄС (далі - Рада)

утворено відповідно до статті 85

Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС для розгляду будь яких значних питань, що виникають в рамках Угоди, та будь-яких інших двосторонніх або міжнародних питань, що становлять взаємний інтерес, та надавати спільно погоджені рекомендації.

Рада складається з членів Уряду України, з одного боку, та з членів Ради Європейського Союзу та Європейської Комісії, з другого боку. Засідання Ради проводяться один раз на рік.

Практичне заняття № 1

Міжнародні організації

Міжнародні міжурядові організації найчастіше асоціюються із терміном Міжнародні організації - об'єднання трьох або більше незалежних держав, їхніх урядів, інших міжурядових організацій, спрямоване на вирішення певних спільних питань чи організації проектів. Уряди діють від імені своєї держави і представляють її інтереси, дотримуючись поваги її суверенітету.

Міжнародні міжурядові організації часто називають міжнародними організаціями, хоча останніми можуть називатися також і міжнародні неурядові організації (INGOs), такі як міжнародні неприбуткові організації, чи мультинаціональні корпорації. Міжнародні міжурядові організації є важливим суб'єктом в публічному міжнародному праві, починають діяти після підписання певного взаємного договору, ратифікованого державами-учасниками.

Ознаки

1. Членство 3-х і більше країн;
2. Наявність установчого міжнародного договору;
3. Постійні органи і штаб-квартира;
4. Повага суверенітету членів-держав;
5. Невтручання у внутрішні справи;
6. Встановлення порядку, прийняття рішень і їх юридичної сили;

Класифікація

- За предметом діяльності - політичні, економічні, кредитно-фінансові, з питань торгівлі, охорони здоров'я, культури та ін.
- За колом учасників - універсальні, регіональні.
- За порядком прийому нових членів - відкриті, закриті.
- За цілями та принципами діяльності - з загальною компетенцією, зі спеціальною компетенцією.

- За кількістю членів - всесвітні, групові.

Міжнародні організації

Загальнополітичні організації: Організація Об'єднаних Націй (ООН), Ліга Арабських Держав (ЛАД), Організація Американських Держав (ОАД), Організація Африканської Єдності (ОАЄ), Азіатсько-Тихоокеанська Рада (АЗПАК).

Військово-політичні організації: Організація Північноатлантичного договору (НАТО), Західноєвропейський союз (ЗЄС), АНЗЮС тощо.

Міжнародні економічні об'єднання: Світова організація торгівлі (СОТ), Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК), Організація чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС), НАФТА.

Регіональні організації: Європейський Союз (ЄС), Співдружність Незалежних Держав (СНД).

Пам'ятка-інструкцію для осіб, які бажають виїхати з України за правилами безвізового режиму

Ключові елементи:

1. Безвіз поширюється лише на власників біометричних паспортів.
2. Передбачає короткотермінове перебування в 30 європейських країнах до 90 днів протягом 180 днів.

При перетині кордону слід мати при собі документи, які підтверджують: мету поїздки, наявність місця проживання/бронювання готелю, достатніх фінансових засобів (не менше 50 євро на добу), зворотний квиток, поліс медичного страхування.

3. На триваліший час перебування в ЄС - необхідно оформити візу.
4. Безвіз не означає права на оформлення дозволів на проживання, працевлаштування або навчання в ЄС.
5. Порушення терміну перебування в ЄС тягне за собою подальшу заборону в'їзду.

«Подорожуємо по безвізу: запитання – відповідь»

(інформаційний довідник)

Усі рішення схвалені. Очікуємо запровадження ЄС візового режиму для України?

Рішення про запровадження безвізового режиму буде опубліковано та набере чинності через 20 днів після публікації в «Офіційному журналі ЄС» (цей час є об'єктивно необхідним для повідомлення прикордонних служб держав-членів ЄС про запровадження безвізового режиму поїздок громадян України).

Якими будуть умови безвізового режиму для громадян України?

Після запровадження безвізового режиму громадяни України зможуть подорожувати до держав-учасниць Шенгенської угоди без необхідності отримання в'їзної візи держави призначення.

Безвізовий режим дозволить короткотермінове перебування в державах-членах ЄС (за виключенням Великобританії та Ірландії) та інших державах-учасницях Шенгенської угоди до 90 днів протягом 180 днів.

Перевірити сукупний строк перебування особи в ЄС можна за наступним посиланням:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/schengen_calculator_en.html?lang=en

У разі, якщо особі необхідно перебувати в ЄС триваліший час, їй необхідно буде оформити візу.

Безвізовий режим також не означатиме права на проживання чи на працевлаштування в ЄС.

Якщо мені необхідно перебувати довше, ніж 90 днів.

Перевищення дозволеного строку перебування може стати причиною відмови у в'їзді до держав-учасниць Шенгенської угоди у майбутньому.

Відтак, якщо про те, що сукупний строк Вашого перебування може перевищити 90 днів протягом 180 днів, стало відомо до початку поїздки, Вам необхідно якнайшвидше звернутися до консульської установи держави

призначення з метою отримання консультації та, залежно від випадку, оформлення візи необхідного типу.

Якщо про ризик перевищення дозволеного строку стало відомо після початку подорожі, Вам необхідно невідкладно звернутися до міграційних органів влади держави перебування для отримання консультації та врегулювання Вашого міграційного статусу.

У виключних випадках термін перебування може бути подовжено, наприклад, у разі необхідності термінового лікування, стихійного лиха, виникнення інших непереборних обставин.

Що потрібно для того, щоб скористатись правом безвізових поїздок до Шенгенської зони?

Для того, щоб скористатись правом безвізових поїздок до Шенгенської зони, потрібно оформити закордонний біометричний паспорт (<http://dmsu.gov.ua/posluhy/dokumenty-dlya-vijizdu-za-kordon>).

Крім цього, також необхідно мати під час кожної подорожі документи, які підтверджують мету поїздки, місце проживання, наявність достатніх фінансових засобів на весь час перебування і намір повернутися до місця проживання.

Громадяни, які мають дійсний закордонний паспорт старого зразка (не біометричний) також можуть в'їжджати на територію ЄС за наявності шенгенської візи.

Детальна інформація про правила перетину кордону з ЄС і перелік необхідних документів зазначено в «Шенгенському кодексі про кордони»: <http://europewb.org.ua/shengenskyj-kodeks-pro-kordony-umovy-v-yizdu-ta-spysok-suprovidnyh-dokumentiv-dlya-gromadyan-tretih-krayin/>(**неофіційний переклад**).

Які громадяни України зможуть без віз відвідувати країни ЄС?

Усі, окрім тих, хто:

- перебуває у списку осіб, що становлять загрозу суспільному порядку, суспільному здоров'ю чи внутрішній безпеці;

▪ перебуває в списку осіб, в'їзд яких, хоча б в одній країні ЄС, заборонений;

▪ осуджений в будь-якій країні-члені Шенгенської зони або ЄС за злочини, які передбачають кримінальне покарання у вигляді позбавлення свободи строком мінімум в один рік;

▪ є об'єктом рішення про видворення з країни, яке приймається, зокрема, у випадках нелегального перебування;

▪ по яких є докази участі в злочинній діяльності чи явні докази наявності умислу приймати участь в подібній діяльності;

▪ не мають усіх необхідних документів.

Чи мають право прикордонні служби держав-членів ЄС вимагати додаткові документи?

Під час в'їзду до Шенгенського простору громадянину України потрібно буде мати документи, які підтверджують мету поїздки, місце проживання, наявність достатніх фінансових засобів на цей термін перебування і намір повернутися до місця постійного проживання.

Крім цього, громадянам необхідно буде придбати поліс медичного страхування та страхування цивільної відповідальності власника транспортного засобу – у разі подорожі автомобілем.

Чи надаватиме безвізовий режим право на роботу, навчання тощо?

Новий порядок поїздок надаватиме право на безвізовий в'їзд лише з приватною метою: туризм, відвідання родичів, пошук бізнес партнерів, відвідання семінарів, конференцій тощо.

Безвізовий режим не надаватиме права на господарську, комерційну діяльність, працевлаштування, роботу за контрактом і т.п.

У мене є сумніви, чи потрібна мені віза. Що робити?

Якщо є сумніви, чи потрібна віза у Вашому особистому випадку, радимо перед поїздкою проконсультуватися з консульською посадовою особи держави, до якої Ви маєте намір подорожувати.

Чи буде шенгенська віза (багаторічна) дійсна для в'їзду до ЄС після запровадження безвізового режиму з Україною?

Так, громадяни, які мають дійсні шенгенські візи, зможуть в'їжджати на територію ЄС протягом усього строку їхньої дії.

До яких країн українські громадяни зможуть в'їжджати без віз після запровадження безвізового режиму з Євросоюзом?

Після запровадження безвізового режиму громадяни України зможуть в'їжджати без віз до усіх держав-членів ЄС (за винятком Великобританії та Ірландії), а також до 4 держав-асоційованих учасниць Шенгенської угоди: Ісландії, Ліхтенштейну, Норвегії та Швейцарії.

Отже, отримання візи не вимагатиметься під час поїздок до таких держав: Австрія, Бельгія, Болгарія, Греція, Данія, Естонія, Ісландія, Іспанія, Італія, Республіка Кіпр, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція.

Чи зможуть громадяни з паспортами старого зразка (не біометричними) в'їжджати до Шенгенської зони після запровадження безвізового режиму?

Громадяни, які мають дійсну шенгенську візу та дійсний закордонний паспорт старого зразка, також можуть в'їжджати на територію ЄС.

Чи матимуть право здійснювати подорожі до Європи без віз громадяни України, які постійно проживають на території тимчасово окупованих АР Крим та ОРДЛО?

Громадяни України, які постійно проживають на територіях тимчасово окупованих АР Крим та ОРДЛО, як і решта громадян України матимуть право користуватися перевагами безвізового режиму з ЄС на загальних умовах, оформивши біометричний паспорт України та дотримуючись інших відповідних вимог для безвізових подорожей.

Що потрібно для здійснення подорожі з дитиною?

Кожна особа, включаючи дітей незалежно від віку, повинна мати окремий паспорт.

Фізична особа, яка досягла 16 років, має право на вільний самостійний виїзд за межі України.

Фізична особа, яка не досягла 16 років, має право на виїзд за межі України лише за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальників та в їхньому супроводі або в супроводі осіб, які уповноважені ними.

Відтак, залежно від кожного особистого випадку, можуть знадобитися додаткові документи – свідоцтво про народження, згода обох або одного з батьків, свідоцтво про смерть, рішення суду про позбавлення батьківських прав, визнання особи безвісти відсутньою або померлою тощо.

Чи діятиме надалі Угода між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз після запровадження безвізового режиму?

Так, Угода між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз застосовуватиметься і після запровадження безвізового режиму, зокрема щодо оформлення віз особам, які користуватимуться паспортами старого зразка.

Чи припинять своє існування угоди про малий прикордонний рух між Україною та сусідніми країнами після запровадження безвізового режиму?

Запровадження безвізового режиму для короткотермінових поїздок громадян України не матиме впливу на порядок поїздок громадян України, який застосовується в рамках угод про малий прикордонний рух.

Угоди про малий прикордонний рух, укладені з Польщею, Угорщиною, Словаччиною та Румунією, застосовуватимуться і надалі.

Що дасть українським громадянам запровадження ЄС безвізового режиму?

Позитивні зміни для українських громадян після запровадження безвізового режиму для короткострокових поїздок (до 90 днів протягом 6 місяців) до Шенгенської зони, за наявності «біометричного» паспорта:

❖ Забезпечить мобільність та знищить «лінію розподілу» між Україною та ЄС, яка наразі створена завдяки складним процедурам оформлення віз.

❖ Сприятиме розвитку ділових контактів, необхідних для ефективного функціонування поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС, а також співробітництву в економічній, політичній, науковій, культурно-гуманітарній та інших сферах.

❖ Сприятиме подальшій успішній інтеграції України в європейське співтовариство.

❖ Дасть змогу побачити на власні очі, що насправді являє собою Європа, якими є європейські принципи і цінності, а також переконатися у моделі соціального устрою, за якою має розвиватися Україна.

Як запровадження ЄС безвізового режиму для України сприятиме подальшій візовій лібералізації з іншими країнами?

Запровадження Європейським Союзом безвізового режиму для України свідчатиме про високу довіру держав-членів та інституцій Європейського Союзу до рівня безпеки документів, управління кордоном, запобігання нелегальній міграції, боротьбі з організованою злочинністю та забезпечення прав та свобод людини в Україні.

Це безумовний позитивний сигнал та аргумент для проведення переговорів про запровадження іншими країнами безвізового режиму для українських громадян.

Країни-члени Європейського Союзу - країни, що приєднались до Європейської економічної спільноти, починаючи з 1958 року.

Спершу Європейський Союз був заснований шістьма країнами (Франція, Італія, Німеччина, Бельгія, Нідерланди, Люксембург), але після цього відбулось сім етапів послідовного розширення ЄС, що наразі нараховує 28 членів.

Хронологія вступу країн до Європейського Союзу.

1957 рік Бельгія, Німеччина, Італія, Люксембург, Нідерланди, Франція

1973 рік Великобританія, Данія, Ірландія

1981 рік Греція

1986 рік Португалія, Іспанія

1995 рік Австрія, Фінляндія, Швеція

2004 рік Латвія, Литва, Естонія, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія,
Чехія, Угорщина, Кіпр

2007 рік Болгарія, Румунія

2013 рік Хорватія

На даний момент три країни мають статус кандидатів на вступ до ЄС
Македонія, Туреччина, Чорногорія.

ЄС-28

Українська назва	Оригінальна назва	Скорочення ISO 3166-1	Столиця	Населення	Площа, км ²
 Австрія	Österreich	AT	Відень	8,623,073	83,879
 Бельгія	België / Belgique / Belgien	BE	Брюссель	11,190,845	30,528
 Болгарія	България	BG	Софія	7 205 677	110,994
 Велика Британія	United Kingdom	GB	Лондон	64,511,000	242,495
 Греція	Ελλάδα	GR	Афіни	10,815,197	131,957
 Данія	Danmark	DK	Копенгаген	5,699,220	42,915.7
 Естонія	Eesti	EE	Таллінн	1,313,271	45,339
 Ірландія	Éire / Ireland	IE	Дублін	4,609,600	70,273
 Іспанія	España	ES	Мадрид	46,439,864	505,990
 Італія	Italia	IT	Рим	60,795,612	301,338
 Кіпр	Κύπρος / Kıbrıs	CY	Нікосія	1,141,166	9,251
 Латвія	Latvija	LV	Рига	1,997,500	64,589

 Литва	Lietuva	LT	Вільнюс	2,893,336	65,300
 Люксембург	Lëtzebuerg / Luxemburg / Luxembourg	LU	Люксембург	562,958	2,586.4
 Мальта	Malta	MT	Валлетта	445,426	316
 Нідерланди	Nederland	NL	Амстердам	16,971,452	41,543
 Німеччина	Deutschland	DE	Берлін	81,083,600	357,168
 Польща	Polska	PL	Варшава	38,483,957	312,679
 Португалія	Portugal	PT	Лісабон	10,427,301	92,212
 Румунія	România	RO	Бухарест	19,942,642	238,391
 Словаччина	Slovensko	SK	Братислава	5,415,949	49,035
 Словенія	Slovenija	SI	Любляна	2,061,085	20,273
 Угорщина	Magyarország	HU	Будапешт	9,877,365	93,030
 Фінляндія	Suomi / Finland	FI	Гельсінкі	5,489,097	338,424
 Франція	France	FR	Париж	67,128,000	643,801
 Хорватія	Hrvatska	HR	Загреб	4,284,889	56,594
 Чехія	Česko	CZ	Прага	10,541,466	78,866
 Швеція	Sverige	SE	Стокгольм	9,816,666	450,295

Практичне заняття № 2
Матриця SWOT- аналізу аграрної політики
України в умовах її адаптації до САП ЄС

Адаптація вітчизняного аграрного сектора економіки до умов та вимог Європейського союзу (ЄС) виявляється складним і суперечливим процесом. Внаслідок природних та економічних особливостей галузі сільського господарства, його тривалою внутрішньою і зовнішньою відірваністю від розвинутих європейських країн, суттєвих розбіжностей між Україною та ЄС у визначенні пріоритетів державної аграрної політики продовжуються наукові дискусії про доступні євроінтеграційні перспективи аграрного сектора. Надзвичайно важливою в цих умовах є оцінка позитивних та можливих негативних наслідків входження до ЄС, відпрацювання власних сценаріїв євроінтеграції для аграрного сектора економіки України.

Розвиток інтеграції на європейському рівні є сучасною ознакою прогресивних змін у сільському господарстві та порівняно новим напрямом досліджень вітчизняної аграрної науки. Європейські орієнтири надають аграрному сектору відповідний вектор розвитку та відкривають нові можливості для відродження сільського господарства, створюють додаткові порівняльні переваги на агропродовольчому ринку в умовах глобалізації економіки. Серйозним кроком з позиції поглиблення торговельних відносин між Україною та ЄС стала Угода про зону вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС, яка набула чинності з 1 січня 2016 року. Метою її є інформування українських підприємців про те, що це допоможе їм у розвитку власного бізнесу на європейських ринках і сприяє наближенню вітчизняного аграрного сектора економіки до європейських стандартів, адаптації його до Спільної аграрної політики ЄС (САП ЄС) та розширенню присутності на українському агропродовольчому ринку нових країн-членів ЄС.

Для успішного розв'язання завдань євроінтеграції аграрний сектор економіки України має достатньо передумов: багатий природно-ресурсний та експортний потенціал, вагомий людський капітал, поступово зростаючу інвестиційну привабливість, збережений уклад сільського життя та багатовікові традиції ведення сільського господарства. У цьому контексті дослідження та наукове осмислення досвіду формування європейської аграрної моделі сприятимуть проведенню структурних реформ у галузі сільського господарства та підвищенню рівня конкурентоспроможності агропродовольчої продукції на європейському та світовому ринках.

Водночас, надзвичайно важливим в умовах поглиблення економічної кризи є усвідомлення можливостей, а також ймовірність викликів, які несуть у собі процеси європейської інтеграції для вітчизняного аграрного сектора

економіки. Ігнорування стратегічних орієнтирів і завдань, які були характерними для початкового періоду європейської інтеграції в аграрному секторі економіки, як відомо, стало однією з причин технологічного відставання галузі, деструктивних процесів у життєзабезпечуючій соціальній сфері села, погіршення стану навколишнього природного середовища, неринкових методів державної підтримки агротоваровиробників та інших негативних наслідків.

Практичне заняття № 3

Переваги та недоліки вступу України до ЄС

До позитивних наслідків вступу України в ЄС

можна віднести такі вигоди:

- *політичні вигоди:* Участь в Європейській колективній безпеці та гарантування, за її допомогою, територіальної недоторканості України;
- *економічні вигоди:* Макроекономічна стабільність, нові ринки збуту для українських товарів та додаткові інвестиції, в українську економіку, надання субсидій деградуючому сільському господарству, зменшення митних тарифів та отримання позитивного сальдо торговельного балансу;
- *соціальні вигоди:* Ефективний захист прав людини в інституціях ЄС, відкриття кордонів для вільного пересування населення та розширення можливостей для освіти, роботи й відпочинку, забезпечення високого рівня життя населення;
- *культурні (ідеологічні) вигоди:* Широкий доступ до інформаційного потенціалу ЄС.

а також відзначити наступні переваги вступу України до ЄС:

- *політичні переваги:* Стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства;

- *економічні переваги*: Забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;

- *соціальні переваги*: Формування середнього класу, реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо;

- *ідеологічні переваги*: Поширення української культури в країнах ЄС.

До негативних наслідків вступу України в ЄС

можна назвати такі загрози:

- *політичні загрози*: Небезпека втягнення України в конфлікт цивілізацій між Заходом і мусульманським світом;

- *економічні загрози*: Можливе переміщення до України шкідливих виробництв;

- *соціальні загрози*: Поглиблення демографічного спаду, проблема незаконної міграції та відтоку кадрів;

- *культурні (ідеологічні) загрози*: Падіння духовності;

а також визначити такі недоліки вступу України до ЄС:

- *політичні недоліки*: Часткова втрата суверенітету, невизначеність стратегії розвитку ЄС, погіршення відносин з країнами СНД та іншими країнами;

- *економічні недоліки*: Втрата конкурентоспроможності певних галузей, складність переходу на європейський рівень цін;

- *соціальні недоліки*: Ускладнення візового режиму зі східними сусідами;

- *культурні (ідеологічні) недоліки*: Розмивання національної самобутності України.

З поданого переліку переваг та недоліків вступу України в ЄС можна зробити висновок, що управління політичною, економічною, соціальною та ідеологічною сферами суспільства в ЄС, в цілому, відповідають

загальновизнаним демократичним, правовим і науково-теоретичним критеріям, цілі як ЄС, так й України, переважно знаходяться в одній площині та взаємодоповнюються, отже Україні є вигідним приєднання до ЄС.

Проте, як будь-яке об'єктивне явище, євроінтеграція має як плюси, так і мінуси, пов'язані, мабуть, з процесом становлення структури ЄС і стратегії розвитку. У зв'язку з цим, Україні під час вступу до ЄС, слід акцентувати увагу на використанні саме позитивних моментів євроінтеграції з одночасним виробленням стратегії та лінії поведінки по запобіганню перекидання на територію України зазначених вище загроз і небезпек.

ТЕСТ

Чи готові ви до безвізових подорожей?

Перевірте свої знання про бевіз у тесті.

1. Який документ дає право на безвізові поїздки до ЄС?

- внутрішній паспорт
- нова id-картка
- закордонний біометричний паспорт

2. Скільки громадян України вже отримали біометричні паспорти?

- 1 млн.
- 3,5 млн.
- 5 млн.

3. Який з цих документів можуть просити показати під час перетину кордону?

- довідку про шлюб
- внутрішній паспорт
- медичне страхування

4. До яких з цих країн НЕ можна буде їздити без віз?

- Ірландія та Велика Британія
- Норвегія та Швейцарія
- Ісландія та Люксембург

5. Яка з цих країн-сусідів України вже має безвізовий режим з ЄС?

- Молдова
- Росія
- Білорусь

6. У якому випадку потрібно отримувати візу до ЄС?

- у разі поїздки на відпочинок на понад тиждень

- у разі постійного навчання у країні ЄС
- ділова поїздка на понад три дні

7. Скільки років тривали перемовини щодо отримання Україною безвізового режиму?

- Три
- Чотири
- Вісім

8. Що стало однією з головних причин затягування надання безвізового режиму в останні два роки?

- криза біженців у ЄС
- позиція Росії
- зміна уряду в Україні

9. Що буде з шенгенською візою, яка мала бути чинною після 11 червня 2017 року?

- чинна до закінчення строку, на яку її видали
- потрібно перенести в біометричний паспорт
- втрачає чинність

10. Чи може ЄС зупинити безвізовий режим з Україною?

- не може за будь-яких умов
- може у разі масового порушення українцями шенгенських правил
- може у разі зміни президента в Україні

Список використаної літератури

1. Балян А. В. Пріоритетні напрями регіональної політики Європейського Союзу. Вісник аграрної науки. 2005. № 3. С. 59-61.
2. Будзінський Т. Регіональні тенденції Європейської спільноти. Нова політика. 1999. № 3. С. 8-14.
3. Бураковський І. Регіональні торговельні угоди за участю ЄС: уроки для України. Економічний часопис. 2005. № 3(4). С. 12-16.
4. Кіш Є. Регіони Європи на початку ХХІ століття. Політика і час. 2007. № 1. С. 33-36.
5. Кураєва А. Перспективи вступу України до ЄС та модель регіональної економічної інтеграції. Молода нація. Альманах. 2003. № 4. С. 60-70.
6. Мринская О. Розвиток регіональної політики в Європейському Союзі у контексті її становлення в Україні. Український географічний журнал. 2000. № 1. С. 22-25
7. На шляху до Європи: Український досвід єврорегіонів/ Київський центр Інституту Схід-Захід; ред.: Сергій Максименко, Ігор Студенніков. К.: Логос, 2000. 69 с.
8. Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України. С. Максименко [та ін.] ред.: Сергій Максименко; Київський центр Інституту Схід-Захід. К.: Логос, 2000. 69 с.
9. Розширення Європейського Союзу: вплив на відносини України з центральноєвропейськими сусідами: громадсько-політична література/ Ігор Бураковський, Вероніка Мовчан, Олена Вітер. Ред. Ірина Солоненко, Васіл Гудак та ін. Комент. Олександр Павлюк, Борис Додонов,; Ін-т регіональних та євроінтеграційних дослід. «ЄвроРегіо Україна». К.: К.І.С., 2004. 358 с.
10. Рибачук Н. Інформування громадян регіону про Європейський Союз та європейську інтеграцію як аспект інформаційної діяльності бібліотеки. Бібліотечний форум України. 2007. № 3. С. 35-37

11. Рудяков П. Сучасні європейські інтеграційні проекти: мотиви, моделі, ризики, регіональний та глобальний контекст. Політична думка. 2002. № 2-3. С. 91-107
12. Федоренко Г. Загальнотеоретичні проблеми функціонування держави в умовах регіоналізації. Право України. 2004. № 11. С.129-131.
13. Чужиков В. Європейська модель ідентифікації регіональних асиметрій (соціальний аспект). Україна: аспекти праці. 2005. № 6. С. 33-38
14. Чужиков В. Модернізація регіональної політики в ЄС. Економіка України. 2008. № 3. С. 51-58
15. Шаповал П. Регіональний вимір державного управління в умовах інтеграції України в ЄС. Вісник Української Академії державного управління при Президентіві України. 2002. № 2. С. 219-223.

Підписано до друку 20.06.19. Формат 60×84/16.

Ум. друк. арк. 4,7. Обл.-вид. арк. 4,6.

Наклад 50 прим. Зам. № 190556.

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі НУБіП України,
вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041.
тел.: 527-81-55